

Kunst en cultuur in het onderwijs

SYLVIE VANSPEYBROECK

Onlangs stelde Veerle Keuppens van de strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) de signalnota “Kunst en cultuur in het onderwijs. Aandachtspunten voor een vernieuwde samenwerking tussen Cultuur, Jeugd en Onderwijs” (4 juli 2025) voor aan de leden van de commissie deeltijds kunstonderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor).¹

SARC

De samenwerking tussen cultuur en onderwijs is internationaal een hot item, bijvoorbeeld voor de EU, de OESO en UNESCO, dat er zelfs een raamwerk² over goedgekeurde in 2024. Ook voor de SARC is de samenwerking met het onderwijs heel belangrijk. Dat blijkt bijvoorbeeld uit zijn laatste memorandum en ook uit overleg met het kabinet Cultuur. In de beleidsnota Onderwijs en Vorming wordt maar zijdelings verwezen naar cultuur.

Een expertenwerkgroep opgericht door de SARC zal later een diepgaander advies formuleren over de noodzaak van kunst en cultuur in het onderwijs.

Belang van kunst en cultuur

Verskillende onderzoeken tonen aan dat kunst- en cultuureducatie essentieel zijn voor de persoonlijke ontwikkeling, zegt de SARC. Ze zijn onontbeerlijk in een kennisrijk curriculum en kunnen de resultaten van leerlingen in andere domeinen (taal, wiskunde, wetenschappen ...) positief beïnvloeden. Ook COC vindt muzische vorming onmisbaar in een kennisrijk curriculum dat breed moet vormen. Kunst en cultuur maken van iedereen een rijker mens.

De SARC: “Ieder kind heeft recht op cultuur. De SARC verwelkomt bijgevolg de ambitieuze invulling van de vakdiscipline muzische vorming in de nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs. Inzetten op kunst en cultuur in het onderwijs biedt immers de beste garantie om de

latere toegang tot kunst en cultuur te verzekeren. Daarenboven is het ook in het kader van *kansengelijkheid* belangrijk om kunst en cultuur te waarborgen en een volwaardige plaats te geven in het onderwijs. Er kan immers geen sprake zijn van een verbindende samenleving zonder gedeelde kennis en cultuur. Kunst- en cultuureducatie is dus ook een vorm van *burgerschapseducatie*: ze rust kinderen, jongeren en volwassenen uit met belangrijke kennis, creatieve en sociale vaardigheden, en versterkt hun democratisch vermogen. Tot slot legt kunst- en cultuureducatie het *fundament voor cultuurparticipatie*. Uit onderzoek blijkt het elkaar versterkende samenspel van zogenaamde ‘actieve’ en ‘receptieve’ cultuurparticipatie: zelf actief aan de slag gaan met kunstbeoefening zorgt ook voor meer ‘receptieve’ cultuurparticipatie.” Ook het dko speelt daarin een rol.

Nieuw beleidskader met aandachtspunten

Door het nieuwe kennisrijk curriculum wil de SARC van een vernieuwde samenwerking tussen Cultuur, Jeugd en Onderwijs een prioriteit maken, liefst onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek. Hij ziet drie dimensies: het leerplichtonderwijs, de lerarenopleiding en het dko.

De samenwerking tussen het dko en de amateurkunsten is voor beide vastgelegd in hun respectieve niveaudecreten. Voor het dko: “Het deeltijds kunstonderwijs ontwikkelt de artistieke aanleg en competenties van de leerlingen door kunst te beoefenen, te maken, te beleven en te beschouwen zodat ze kunnen uitstromen naar kunstbeoefening of -beleving in de vrije tijd of de arbeidsmarkt of doorstromen naar het hoger kunstonderwijs.”

De SARC vraagt aan het beleid om met het overlegplatform amateurkunsten - dko in dialoog te gaan. Voor COC is het onder andere in dat kader belangrijk dat het dko zijn decretale doelstelling en opdrachten met de vele gekwalificeerde en gemotiveerde personeelsleden kan blijven waarmaken.

1. Je kan die nota hier lezen: https://www.vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2025-07/20250704_signalnota_kunst_en_cultuur_in_het_onderwijs.pdf

2. UNESCO Framework for Culture and Arts Education, 2024